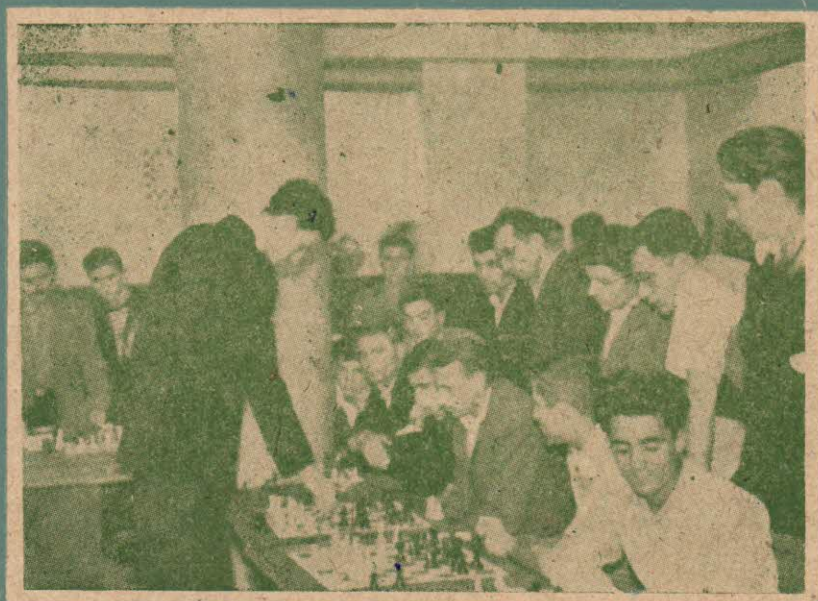

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

СОФИЯ

1953 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр
Девет години народна власт	129
П. Иванов — Ломският полуфинал — 1953 г.	130
Ст. Мечкаров — Пловдивският полуфинал — 1953 г.	131
И. Джераси — Защо загубихме срещата с румънските юноши	133

ПАРТИИ

Н. Пълевски — № 68. Сицилианска защита. Пълевски—Чокълтеа	134
Ем. Карастойчев — № 69. Староиндийска защита. Даскалов—Захариев	135
Р. Филчев — № 70. Сицилианска защита. Манев—Р. Филчев	135
Е. Яковлев — № 71. Новоиндийска защита. Яковлев—Иванов	136
П. Иванов — № 72. Защита Нимцович. П. Иванов—Манев	137
Здр. Милев — № 73. Сицилианска защита. Кох—Мюлер	137

ПАРТИИ ЗА САМОСТОЯТЕЛЕН АНАЛИЗ

№ 74. Дебют Понциани. Филчев—Цветков	138
№ 75. Дебют на дамската пешка. Филчев—Даскалов	138
№ 76. Дебют на дамската пешка. Иванов—Балчиклиев	138
№ 77. Сицилианска защита. Манев—Атанасов	138
№ 78. Испанска партия. Атанасов—Русев	138
№ 79. Староиндийска защита. Лозев—Пелтеков	138
№ 80. Английско начало. Мечкаров—д-р Тошев	138
№ 81. Испанска партия. Яковлев—Орев	138
№ 82. Защита Мьолер. Пантелеев—Бендерев	138
№ 83. Защита Мьолер. Влад. Попов—Бендерев	139
№ 84. Староиндийска защита. Решевски—Найдорф	139
№ 85. Сицилианска защита. Пап—Барца	139

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

Писмо на съветските шахматисти до американската шахматна федерация	130
Спартакиада в чест на 9 септември	139

КАК ДА ИЗУЧАВАМЕ ШАХМАТА

Здр. Милев — Планът в шахматната партия — стратегия и тактика	140
---	-----

ИЗ ШАХМАТНАТА ТЕОРИЯ

Ст. Хинков — Теоретичен преглед на ломския полуфинал	142
--	-----

Трибуна на читателя

Ил. Димитров — В Ямбол още няма шахматен дом	143
--	-----

ОТДЕЛ КОМПОЗИЦИЯ

Вл. Рангелов — Наши композитори — А. Таниелян	144
---	-----

На корицата: Републиканският първенец — международният майстор Здр. Милев дава сеанс на едновременна игра срещу 25 души в открития пред 9 септември добре обзаведен нов шахматен дом на шахматната секция при ГКФС в София

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Б. Божков, Здр. Милев, Ив. Русаманов, Н. Минев, Н. Охридски, М. Вълчанов, М. Бобоцов
Хр. Андреев (ред. уредник)

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка девета
Година шеста — 1953 г.

ДЕВЕТ ГОДИНИ НАРОДНА ВЛАСТ

Историческата победа на 9 септември 1944 година, извоювана с цената на скъпи народни жертви под ръководството на челния отряд на нашата работническа класа — Българската комунистическа партия и с решаващата помощ на великата Съветска армия-освободителка постави синур на нова и светла епоха в развитието на нашия народ — епохата на социализма и комунизма.

Сриването на монархофашистката власт даде простор на неизчерпаемите творчески сили на нашия народ, които се разгърнаха в огромно мирно строителство. Като гъби изникнаха нови прекрасни заводи, издигнаха се здрави язовирни стени, които задържаха огромното водно и енергийно богатство на нашите реки за нуждите на народното стопанство, прошемя по родните полета пулсът на трактори и комбайни, по градове и села закипя небивал творчески подем.

Ясна картина за удивителните постижения на нашия народ през изминалите години даде другарят Вълко Червенков в своя доклад за деветата годишнина на деветосептемврийското народно въоръжено въстание. В този доклад трудещите се от градове и села видяха плода на своя труд, обобщен в огромното народно богатство, създадено в условията на народната власт под ръководството на БКП.

България има вече своя тежка промишленост, свое машиностроене, рудна и целулозна промишленост, металургия, химическа индустрия. Влезли са в експлоатация множество нови електроцентрали, мини, далекопроводи, железни и шосейни пътища. Изградени са нови промишлени центрове, като Димитровград, Кърджали, Мадан, Рудозем. Бурно се разраства отечествената лека промишленост, върху която лежи поставената от Партията и Правителството първостепенна задача за все по-пълното и всеотрасно задоволяване на потребителните нужди на трудещите се.

Средният процент на приръста на промишлената продукция за периода 1948—1952 г. съставлява 21,6%, производството на предмети за потребление е увеличено три пъти в сравнение с 1949 г., само през 1952 г. средната реална заплата на работниците от промишлеността е увеличена с 38%.

Изменя се ликът на нашето селско стопанство, което се превръща в едро и механизирано. Поставената в петгодишния план задача за техническо превъоръжаване на селото е преизпълнена за 4 години. През 1952 год. нашите земеделски стопанства са разполагали с 1363 комбайна, докато през 1948 г. не са имали нито един. За същия период поливните площи са нарастнали 2,5 пъти и са били употребени изкуствени торове три пъти повече. 2747 ТКЗС и 140 МТС — това са цифри, които говорят красноречиво за успехите в социалистическото преустройство на нашето селско стопанство.

Грамадни са постиженията на културния фронт. Броят на учащите се във висшите училища е увеличен 3,5 пъти, а в средните професионални училища — 6,5 пъти в сравнение с 1939 г. Броят на театрите в сравнение с 1948 г. е увеличен с 50%, а този на кинотеатрите със 100%.

Посочените цифрови данни бележат огромния размах, с който нашият народ строи своето социалистическо бъдеще. Създадена е вече здрава материална база за непрекъснатото подобряване на културното и материално благосъстояние на трудещите се маси.

Тези успехи са плод на самоотвержения граждански труд на нашия народ, на правилното ръководство на Българската комунистическа партия и на безкористната и всеотрасна помощ на Великия Съветски Съюз. Те тежат върху везните на мира и са достоен отговор на онези, които мечтаят да отклонят нашия народ от пътя на социализма, поет преди девет години.

В условията на този всеотрасен възход бързо се развива и шахматът в нашата страна, който представлява частица от общата култура. Огромно е числото на любителите на шахмата. 89.000 са организирани членове на шахматните секции към физкултурните колективи. Интересът към шахмата обхваща вече и селата. Около 2200 шахматни секции са изградени към физкултурните колективи на ДСО „Урожай“. В организираниите през първата половина на настоящата година различни шахматни състезания на село са взели участие над 10000 шахматисти. Спортната квалификация непрекъснато се повишава и от хилядите разредници ежегодно излизат нови млади и талантливи шахматисти, някои от които успешно се борят в състезанията за републиканско първенство. Наличието на 12 майстори на спорта и над 20 кандидат-майстори говори красноречиво за високото ниво на нашия шахмат. Присвояването на званието „международен майстор“ на двама наши шахматисти е постижение от международен мащаб.

Успехите на нашето шахматно движение са плод на грижите, които Партията и Правителството полагат за развитието на родната физкултура, в това число и за шахмата. Тези грижи разкриват перспективи за още по-големи успехи.

Българските шахматисти вярват във всеотрасното преуспяване на своята родина, защото самите те са активни борци в изграждането на социализма, защото задачите, които са поставени пред нашия народ, са реални и, както казва другарят Червенков, говорейки за втория петгодишен план, ще доведат „до пълното господство на социализма в цялото народно стопанство, до по-нататъшното развитие на социалистическата промишленост, до още по-голям разцвет на науката и изкуството, до рязко подобряване на материалното и културно благосъстояние на трудещите се“.

Предсрочното завършване на първата димитровска петилетка по нейните основни показатели и успешно изпълнение на редица боеви задачи на фронта на мира през изтеклите девет години укрепват вярата на нашия народ, че и предстоящите задачи ще бъдат изпълнени с чест.

Уверено върви нашият народ по пътя, начертан от безсмъртния Димитров, сплотен в мощно единство около Партията и Правителството начело с родния Червенков, пътя на нерушимата дружба с великия Съветски Съюз, пътя на борба за мир и социализъм.

ЛОМСКИ ПОЛУФИНАЛ — 1953 Г.

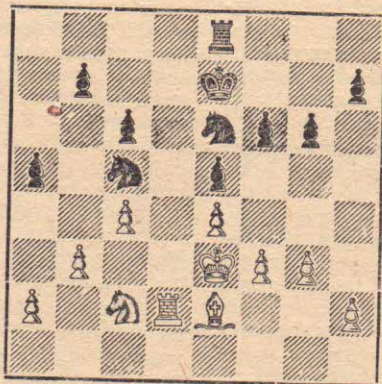
П. ИВАНОВ

Полуфиналите за Републиканско първенство са едни от най-интересните състезания през годината, защото в тях се решава съставът на финалния турнир. От друга страна те дават възможност на редица млади шахматисти да получат кандидат-майсторски бал, като същевременно повишат своята квалификация в състезания от по-голям мащаб. Практиката показва, че системата на полуфиналите, възприета от 1948 г., напълно оправда възлаганите надежди.

Тазгодишният полуфинал в град Лом събра твърде интересен състав — един международен майстор, един майстор, трима кандидат-майстори и единадесет първоразредници. Съгласно регламента на турнира право на участие във финала получаваха класиралите се на първите четири места, които същевременно получаваха и кандидат-майсторски бал. Борбата започна остро оспорвана и напрегната. Спечелвайки на старта първите три партии, майстор Иванов застана на чело във временното класиране, следван от международния майстор Цветков и кандидат-майстора Балчиклиев, имащи по 2.5 т. и Филчев, Яковлев, Даскалов и Атанасов — с по 2 т. Само тази основна седморка оспорваше четирите места. След VI кръг положението се запази приблизително същото: Иванов 5 т., Цветков, Филчев, Балчиклиев, Даскалов и Атанасов с по 4.5 т. Яковлев поизостана с 3.5 т. Напрежението стана още по-голямо след следващите два кръга, когато четирма души бяха на първо място с по 6 т. и двама с по 5.5 т. Тия кръгове бяха особено неблагоприятни за Балчиклиев, който загуби три партии подред и отпадна от борбата на четвъртата. След X кръг положението беше следното: Даскалов 8 т., Цветков, Иванов и Филчев с по 7.5 т., Яковлев 7 т. и т. н. До края на турнира оставаха още 5 кръга. Един от тази челна петорка трябваше да отпадне, тъй като Балчиклиев и Атанасов имаха само теоретически шансове да влязат във финала. Разрешението, може да се каже, дойде в следващия XI кръг, когато Иванов загуби срещу Яковлев и отиде на пето място. Обаче в следващия кръг Филчев загуби срещу Цветков и това отново даде някои шансове на Иванов. В XIII кръг се състоя важната партия Даскалов—Иванов, която беше последната възможност за Иванов да стигне челната група. След крайно напрегната борба партията завърши реми на 70-тия ход и това окончателно утвърди първата четворка. Положението след този кръг доби следния вид: Цветков 10.5 т., Даскалов и Яковлев по 10 т., Филчев 9.5 т., Иванов 8.5 т., Атанасов и Балчиклиев с по 7.5 т. В последните два кръга Иванов успя да спечели партиите си и дори настигна Яковлев, който загуби в последния кръг срещу Русев, но по таблицата на коефициентите остана на пето място. С това спортната борба за влизането във финала завърши. Право за участие във финала до-

биха международният майстор Цветков, кандидат-майсторите Филчев и Яковлев и младият Даскалов — класирал се на II и III място. (Подробните резултати се виждат от таблицата, дадена върху корицата на списанието).

Победата на международния майстор Ал. Цветков е напълно закономерна и отговаря на показаната игра. Той отново прояви висока техника и голяма упоритост. В първата половина на турнира направи значителен брой ремита (+4=5), но след това спечели пет партии поред и си осигури първото място. Резултатът на Цветков в първата фаза на турнира се обяснява с това, че мнозина от младите му противници не бяха бойко настроени срещу него и играеха на реми, което някои постигнаха. Обаче в по-нататъшния развой на турнира Цветков построяваше играта си по-остро и лесно побеждаваше противниците си, напр. срещу Николов, Русев, Филчев и др. В целия турнир Цветков само веднъж изпадна в трудна позиция срещу Атанасов, но майсторски усложни играта, създаде реални контрашансове и в резултат спаси партията. Интересно и характерно е окончието му срещу Сивов. В позицията, изобразена на диаграмата, последва:

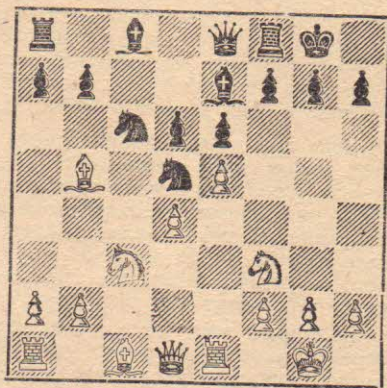

31... h5! (За да добият решаваше преимущество, черните трябва да активизират топа си. С хода в текста те се стремят да разкрият линията „h“ или „g“) 32. Ofl (Ако 32. h4, то 32... g5! с последващо gh и Th8) 32... h4 33. Oh3 hg 34. hg Th8 35. Og2 (И след 35. O: e6 черният топ се вмъква в лагера на белите) 35... Th2 36. Cf2 Kg5! (Сега вече не може 37. Cf1 поради K: f3+) 37. Ke3 Kce6! 38. Kc2 (По-добре беше Kf1) 38... f5! 39. ef (Безнадежно е и 39. Te2 fe 40. fe Kd4! 41. K: d4 ed 42. Hg1 Th8 и т. н.) 39... gf 40. Ce1 f4! (Решаващ пробив!) 41. g4 Kc5 42. Cf2 e4 43. Cf1 K: f3+. Белите се предават.

Все пак ние считаме, че Цветков не показва на този турнир всичките си възможности и не игра с пълна сила, което отчасти се обясняваше с трудните условия за игра. Второ и трето място разделиха Георги Даскалов и Руско Филчев. Младият представител

на гр. Сталин Георги Даскалов покори на този турнир кандидат-майсторската норма и доби същевременно право да участва във финала. От времето на Търновския полуфинал (1950 г.) той е направил грамадна крачка напред. Даскалов е способен шахматист, добре познава дебютните системи, които играе, умело комбинира и уверено реализира достигнатото преимущество. Той притежава ценни спортни качества и ако продължава да има сериозно отношение към шахмата, безспорно ще напредне много. Добри партии даде срещу Захариев, Сивов, Балчиклиев и др. (Виж партия № 69).

Филчев проведе турнира добре и показа редица ценни качества: добре подработен и разнообразен дебютен репертуар, активен стил, ясно позиционно чувство. Той даде няколко добри партии — срещу Атанасов, Русев и др. В мителшпила в партията му срещу Атанасов последва:

10... de (По-добре е 10... Od7) 11. O: c6! K: c3 12. bc bc 13. K: e5 Ob7 (ако 13... c5, то 14. Df3 Od7 15. dc Oc5 16. Td1) 14. Tb1! Dc8 15. Da4! (Със здравата позиционна идея да се разменят чернополите офицери). 15... Td8 16. Oa3! 17. D: a3 Dc7 18. Ka3! (Белите завладяха пункта c5. В тази позиция конят е значително по-силен от офицера) 18... Tdb8 19. Tb2 Oc8 20. Teb1 f6 21. f4! (Води до загубен ендшпил, но и пасивната тактика е безнадежна). 22. fe Of5 23. T: b8+ Tb8 24. T: b8+ D: b8 25. Db4! (Този ход вероятно черните не предвидяха.) 25... Db5 26. D: b5 cb 27. Kc5 fe 28. de Cf7 29. Cf2 Oe6 30. a3 Ce7 31. Ce3 Od5 32. g3 Oa2 33. Cd4. Ендшпилът е ясно спечелен. С точна игра белите реализираха преимуществото си на 59-я ход.

Евгени Яковлев отново показва на този турнир своите добри качества на шахматист — практик. В началото започна малко неуверено и загуби две партии, но след това спечели седем (!) подред и си осигури участието във финала. Той прояви добри морално-волеви качества. Особено удачно игра в XI кръг, когато спечели крайно важната за него партия срещу Иванов. Това в спортно отношение. В чисто шахматно отношение Яковлев показа нер-

вна игра. Загуби спечелена партия срещу Захариев, ремизира срещу Манев една в началото спечелена, а след това загубена за него партия. Спечели загубена партия срещу Яблански и много тежки позиции срещу Илков и Николов и др. Изобщо играта на Яковлев задоволи най-вече от спортна гледна точка. Той сериозно трябва да поработи върху дебютния си репертуар, върху стила си и техниката за реализация. Без съмнение Яковлев е растящ шахматист и в близко време може да се очаква, че още повече ще повиши квалификацията си. (Виж партия № 71 в този брой).

Авторът на тия редове не може да бъде доволен от резултатите си в този турнир. Наистина той започна добре турнира и след VI кръг бе начело във временното класиране. След това започна серия от ремита, което отчасти се обяснява с това, че не можа навреме да преустрои играта си. На резултата оказва влияние дългото му откъсване от шахмата. От всичко 15 партии на турнира Иванов в 13 (!) се намираше в дълбок цайтнот. Това бе причина за изпортването на редица партии (със Захариев, Сивов, Даскалов, Яковлев, Д. Иванов). Иванов проведе неудачно решителните за него партии срещу Яковлев в XI кръг и срещу Даскалов в XIII кръг.

М. Балчиклиев въпреки че не можа да вземе сериозно участие в борбата за първите четири места, в отделни партии показва изобретателност и тактически способности. Напр. срещу Николов, Д. Иванов, Русев и др. Излишна нервност и надценяване на позициите му попречиха да вземе по-високо място, което той безспорно заслужаваше.

Б. Атанасов показва значителен напредък в сравнение представянето му

миналата година. Той е млад и сериозен шахматист. Играе солидно позиционно, но по-малко уверено се чувства в големи усложнения.

Г. Захариев прояви ценни качества: остра постановка на дебюта, стремеж към усложнения и добри тактически способности, напр. партия му с П. Иванов, Балчиклиев, Яковлев и др. Но наред с това той показва и редица слабости, които впрочем са характерни за всички млади шахматисти с по-малък опит: неуверена реализация в ендшпила, слаба защита и психологическа неустойчивост.

Д. Иванов показва обичайната си игра. Добри тактически качества, но недостатъчно сериозно отношение към шахмата. Партиите разиграваше обикновено за половин — един час и поради това не можеше да се задълбочи в позициите.

М. Сивов не показва напоследък напредък, което си обясняваме с това, че той не работи върху своята шахматна подготовка. Играе само един — два дебюта. Иначе той е изобретателен тактик и може значително да подобри квалификацията си.

Т. Николов е твърде млад шахматист и за първи път играе в такъв сериозен турнир. Има данни да стане добър състезател.

В. Русев игра значително под обичайната си сила. Вероятно той загуби интерес към турнира след първите си загуби и след това не играеше достатъчно борбено.

Д. Манев беше известен досега само като задачен композитор, но на този турнир показа, че притежава добри качества на шахматист — практик. Започна много зле, но след това играеше уверено и се оказваше труден противник и за най-силните. Добра

партия даде срещу Атанасов (Виж партия № 77 в настоящия брой).

Б. Илков е също млад и надежден шахматист. Обаче много е самоуверен и веднага се деморализира след първата загуба. Такива млади шахматисти като него трябва да знаят, че не бива да очакват още в първия сериозен турнир да излязат много напред. Добре познава дебютите, които играе.

К. Могилски е стар състезател, но подобно на Сивов не показва напредък. Явно е, че не работи върху своята подготовка и че няма достатъчно практика. Въпреки това и за най-добрите беше твърд противник.

Последен се класира Яблански. Той е трудолюбив и обича шахмата, но трябва още доста да работи, за да повиши квалификацията си.

Въпреки общия подем на шахмата у нас турнирът беше на нисък творчески урив. В дебютно отношение бе дадено малко. Допускането на груби грешки бе най-често явление. Рядко се случваше да се изиграе някоя ценна партия. Редица от участниците играеха под истинските си възможности. Това се дължи на факта, че организацията на турнира не беше на необходимата висота. РСШ трябва да си вземе сериозна бележка от допуснатите слабости и главно да подготви организацията на бъдещите полуфинали значително по-отрано, а не в последния момент, както беше през тази година.

Шахматът у нас е във възход. Всяка година се появяват редица млади и талантиви шахматисти. Много от тях работят сериозно и самостоятелно анализира и изучават дебютната теория. Но организацията на състезанията остава. Нека се наляваме, че в най-скоро време това явление у нас ще бъде преодоляно.

ПЛОВДИВСКИ ПОЛУФИНАЛ — 1953 Г.

СТ. МЕЧКАРОВ

Пловдивският полуфинал се проведе от 2 до 22 юли. Още в началото пролича, че борбата за първите четири места, даващи право на участие в турнира за Републиканско първенство, ще бъде крайно напрегната и оспорвана. До петия кръг уверено водеше д-р Ю. Тошев с 4 т., следван от Г. Пеев, Й. Аянски и А. Андреев с по 3½ т., Ст. Мечкаров и А. Хаджипетров с по 3 т. и т. н. В шестия кръг д-р Ю. Тошев претърпя първата си загуба срещу Н. Борисов и изостана във временното класиране. След седмия кръг начело застанаха младите пловдивски шахматисти Г. Пеев и Й. Аянски с по 5½ т., следвани от д-р Ю. Тошев, А. Хаджипетров, Ст. Мечкаров и А. Андреев с по 4½ т. Същото положение с малки изключения се запази до XI кръг, след който челната група се оформи, както следва: Г. Пеев, Й. Аянски и Ст. Мечкаров с по 7½ т., М. Кюлюмов 7 т., Е. Лозев, А. Андреев и Д. Пелитов с по 6½ т., д-р Ю. Тошев, А. Хаджипетров и Хр. Млечев с

по 6 т. Проліча, че изгледи за класиране във финалната четворка имат 10 състезатели. Като се има предвид, че до края на турнира оставаха само 4 кръга и че предстояха решителни срещи между десетте претенденти, очевидно беше, че борбата навлиза в най-решителната си фаза и че всяка отделна партия ще се играе упорито за победа. Борбата закипя. В XIII и XIV кръгове Пеев запазва водачеството си, завършвайки наравно партиите си с А. Карастоянов и А. Андреев, Д. Пелитов и А. Хаджипетров печелят ценни победи — първият срещу Е. Лозев и Е. Комитов, а вторият срещу д-р Ю. Тошев и д-р Кюлюмов. В последния кръг д-р Кюлюмов печели срещу Н. Борисов и едновременно с това — четвъртото място в турнира, даващо му кандидат-майсторско звание и право на участие във финала (виж подробното класиране в таблицата на корицата).

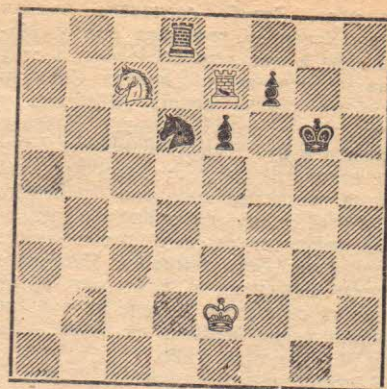
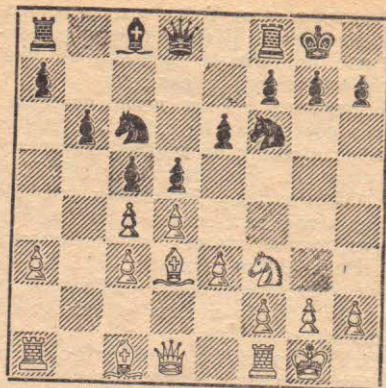
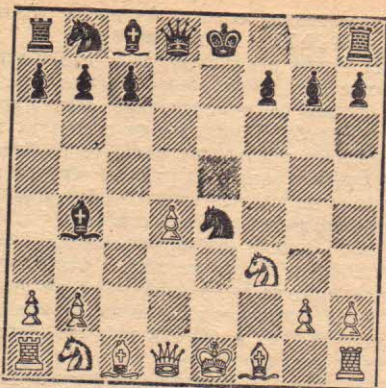
Успехът на младия к.-майстор Г. Пеев е напълно заслужен. Пеев проведе целия турнир уверен и сигурно,

загубвайки само една партия срещу Вл. Ганчев в X кръг. Пеев е най-младият кандидат-майстор и състезател, добил право на участие във финала за Републиканско първенство. Той е талантив и с възможности за бъдещи още по-големи успехи. Необходимо е обаче да повиши своята теоретическа подготовка и да обърне внимание върху играта си срещу по-слаби противници, която е често пъти неубедителна — признак за подценяване силата на противника. Стилът на Пеев е агресивно-позиционен. Характерна за неговия здрав позиционен усет и внимателна игра е партията му срещу д-р Кюлюмов, играна в V кръг:

Отказан царски гамбит. Г. Пеев — д-р М. Кюлюмов:

1. e4 e5 2. f4 Oc5 3. Kf3 d6 4. c3 Kf6 5. fe de 6. d4 ed 7. cd K: e4

8. De2! (Важно усиление. Керес указва: 8. dc D: d1+ 9. Cf: d1 Kf2+ 10. Ce1 K: h1 11. g3 0-0 12. Og2 Te8+ 13. Cf1 K: g3+ 14. hg Ka6 с добра игра за черните) 8. ... Ob4+

9. Od2 0:d2+? (Черните не се защищават добре. По-точно бе 9. . . De7 10. 0:b4+ 11. Kbd2 f5 12. 0-0-0 0-0, макар че и тогава белите запазват по-добра игра) 10 Kb:d2 f5 11. K:e4 fe 12. D:e4+ De7 13. Od3 D:e4 14. 0:e4 Kbd7! 15. 0-0 Cf6 16. Tae1 0-0 17. Oc2 Od7. 18. Te7 Tae8 19. Tfe1 Ob5 20. Ob3+ Ch8 21. O17 T:e7 22. T:e7 Oc6 23. T:c7 Kd5 24. 0:d5 Od5 25. b3-h6 26. Ke5 Tf6 27. Td7 Oe4 28. Td8+ Ch7 29. Kd7-Tc6 30. Kc5 Ob1 31. Td8 0:a2 32. Kc5 Tb6 33. d5 0:b3 34. d6 Tb5 35. Tc8 T:c5 36. T:c5 Oe6 37. Te5. Предава се.

Един от героите на турнира, без съмнение, бе к. майсторът Д. Пелитов. Започвайки състезанието твърде неудачно, през втората половина на турнира той показа ценни волеви качества, мобилизира всичките си сили и успя да спечели 6 т. в последните седем решителни партии, завоювайки заслужено второто място. В играта на Пелитов преобладава тактиката. Той се стреми към сложни двустри позиции и добре се ориентира в тактическите и усложнения. Необходимо е обаче да поработи върху дебютни стадии и въобще върху стратегическото построяване на партитата. Характерна за играта на Пелитов е партитата му срещу Е. Лозев от 13 кръг (виж партия № 79).

Поради слабости в организацията на турнира А. Хаджипетров се включи в състезанието едва след третия кръг. Това безспорно се отрази отрицателно върху играта му. Започвайки твърде неуверено, той успя да се мобилизира във втората половина на турнира и демонстрира в ред партии характерния си остър стил, базирац се върху солидни теоретични познания. Известен теоретически интерес представлява решителната му партия срещу д-р Кюлюмов в XIII кръг.

Защита Нимцович. А. Хаджипетров — д-р М. Кюлюмов:

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kc3 Ob4 4. e3 0-0 5. Od3 d5 6. Kf3 c5 7. 0-0 Kc6 8. a3 0:c3 9. bc b6 (виж диаграмата) 10. Ob2! ? (Нов ход. Обикновено тук се играе 10. cd ed 11. a4 c4 12. Oc2 Og4 13. Del 0:f3 14. gf Dd7 — със сложна двустра игра. Партитата с М. Тайманов — М. Ботвиник) 10. . . Oa6 (Неточност, след която черните попадат в по-лоша позиция. Заслужаваше внимание: 10. . . cd 11. cd dc 12. 0:c4 Ka5. 13. Od3 Ob7 14. Ke5 — със сложна игра) 11. cd 0:d3 12. D:d3

ed 13. dc bc 14. c4! dc 15. D:c4 (Белите полчиха голямо позиционно превъзходство). 15. . . Ka5 16. Da4 c4 17. Tfd! Db5 18. Tab1 Kb3? (Tab8!) 19. D:c4 Tad8 20. T:d8 T:d8 21. Od4 Kd2 22. K:d2 — предава се.

Изненадващо добре се представи на този турнир д-р М. Кюлюмов от Благоевград. Въпреки че в продължение на три години не е участвувал в сериозни наши състезания, той игра добре и успя да извоюва титлата кандидат-майстор. Добър тактик, д-р Кюлюмов игра свежо, борбено, упорито. За доброто му представяне не малко спомогнаха голямата му амбиция, сравнително добрата му теоретическа подготовка и техниката на реализацията на малки позиционни преимущества.

Ст. Мечкаров проведе по-значителна част от турнира спокойно и уверено и до 12-я кръг упорито следваше водача във временното класиране Г. Пеев. В последните три кръга обаче той прояви умора. Неочакваните му загуби в 13-я кръг срещу Е. Комитов и в 15-я кръг срещу Хр. Млечев го лишиха от правото да участвува във финала.

Приятно изненада със сполучливото си представяне младият пловдивски състезател Й. Аянски. Той показа солидна, внимателна маневрена игра, здраво позиционно чувство и крайно изобретателна и упорита защита. Водач до 11-я кръг, нерутираният още Й. Аянски не издържа голямото нервно напрежение и постигайки само 4 ремита от последните пет партии, той не успя да заеме по-предно място, каквото безспорно заслужаваше.

Твърде сполучливо се представи и надеждният млад първоразредник Хр. Млечев. Той показа упорита внимателна и изобретателна игра и причини не малко трудности на лидерите. При една по-адълбочена теоретическа подготовка Млечев има всички данни за по-високи постижения в бъдеще.

Класирането на А. Андреев е очевидно под възможностите му. Шахматист с отлични теоретически познания Андреев не обръща достатъчно внимание върху физическата си подготовка. Във втората половина на турнира той прояви силна умора, допусна редица груби грешки и отпадна от борбата за първите места. Особено сензационен бе финалът на партитата му с Й. Аянски.

Белите (Й. Аянски), очаквайки хода на черните Cf6, се готвеха да се предадат и даже вече разписваха бланката си, но Андреев, без да се замисля, отговори нервно 1. . . Kc8? и след 2. K:e6! партитата завърши наравно.

Представянето на Е. Лозев е също така незадоволително. Подобно на Андреев и той не можа да се мобилизира достатъчно и във втората половина на турнира претърпя поражения в решителните си партии.

Вл. Ганчев започна турнира с 5 поредни загуби, дължащи се на груби грешки в по-добри за него позиции (срещу Борисов, Хаджипетров, Пелитов и др.). Това говори за нетренираност.

В края на турнира Ганчев успя да се мобилизира и спечели 5 от 6 партии.

Известният наш състезател и бивш републикански първенец д-р Ю. Тошев започна турнира много добре и водеше до 5-я кръг. За съжаление обаче той играше без отпуски и професионалната му заетост попречи за неговото по-добро представяне. Отделни партии Тошев проведе свежо и в присъщия си остър комбинационен стил. Характерна е партитата му със Ст. Мечкаров от 6-я кръг (виж партия № 80).

Сапунов след отличното му представяне в студентския полуфинал в този турнир прояви умора, допусна редица груби грешки (в партитата му срещу Мечкаров, Хаджипетров и др.), деморализира се и се класира явно под възможностите си.

Е. Комитов, Н. Борисов, А. Карастоянов и П. Стойков се явиха очевидно неподготвени за такова сериозно състезание. Все пак въпреки лошата си теоретическа подготовка и недостатъчна турнирна практика всички играха партиите си с голяма упоритост и допринесоха не малко за определяне на финалната четворка. Показателни в това отношение са победите на Е. Комитов над А. Хаджипетров и Ст. Мечкаров, на И. Борисов над д-р Ю. Тошев, ремитата на А. Карастоянов срещу Г. Пеев, Хаджипетров и Андреев.

Турнирът протече при добра организация и голям интерес от страна на пловдивската публика. Главният съдия Е. Димитров и техническият ръководител Дамасков се справиха отлично със задачите си. Изобщо пловдивският полуфинал бе нов ценен принос за изграждането на нашето младо шахматно движение.

ЗАЩО ЗАГУБИХМЕ СРЕЩАТА С РУМЪНСКИТЕ ЮНОШИ

И. ДЖЕРАСИ

От няколко години насам между юношеските отбори на НР България и НР Румъния се провеждат ежегодни срещи. Тези срещи станаха традиционни, очакват се и се следят с голям интерес от нашата шахматна общественост. Те дават възможност да следим периодически за ръста на нашите най-добри подрастващи шахматисти. В тях юношите от двете страни обменят ценен международен опит и укрепват дружеските връзки помежду си.

В началото на м. септември в Букурещ се състоя четвъртата поредна среща между двата отбора, в които взеха участие по 10 юноши и по 2 девойки от всяка страна. Топлият и богат прием, който бе оказан на нашите млади представители, вниманието и сърдечността, с които бяха оградени през цялото времетраене на гостуването, са безспорно израз на искрената дружба между двата народа и са нов принос за все по-голямото укрепване на културните и приятелски връзки между румънските и нашите шахматисти.

Проведените досега три срещи показваха, че шахматът в нашата страна, особено сред юношите, стои на по-високо равнище. Нещо повече, въпреки нарастващата амбиция в румънските юноши и подобрение на техническата им подготовка, резултатите в предшестващите срещи говореха за все по-голямото превъзходство на българските юноши. Така през 1950 г. резултатът е бил 13:11 в полза на нашия отбор, в 1952 г. — 13.5:10.5, а в 1952 г. е регистриран още по-чувствителен резултат — 13.5:8.5.

Тази година обаче румънските юноши успяха да се реваншират и извоюваха ценна победа 13.5:10.5. Румънският отбор прояви висок спортен дух, голяма борбеност и упоритост. Той превъзхождаше със своите морално-волеви качества. Вместо да се деморализират от поражението в първия кръг румънските юноши продължиха борбата с още по-голяма амбиция и воля за победа. Отлично впечатление направи тяхната дисциплина и сплотеност. В това отношение нашите юноши биха могли да извлекат ценна поука. Румънският отбор заслужи своята победа.

Как се представи нашият отбор?

На първо място трябва да посочим, че той се яви с подменен състав. С изключение на Пъдевски, Коларов и Лозев състезателите не са участвували досега в международно шахматно съревнование. Най-слабо звано в отбора бяха девойките които нямаха нужната квалификация и опит за такова тежко състезание. На техните дъски ние в същност дадохме 4 точки аванс на нашите противници.

Най-важната причина за неуспеха обаче и основна проявена слабост, която не можахме да прозрем и отстраним своевременно, е, че подготовката на отбора се ограничи предимно в изу-

чаване на варианти и чисто техническа подготовка. Както в тренировачния сбор, така и в лагер-школа не се обърна достатъчно внимание на волевата, нервно-физическа и морално-политическа подготовка. Показаните резултати от нашите юноши, които спечелиха първия кръг с 6.5:5.5 и загубиха във втория кръг с 4:8 най-добре илюстрира това.

НР България		НР Румъния	
1. Пъдевски	1 0	Чокълтеа	0 1
2. Коларов	1 1/2	Гическу	0 1/2
3. Пеев	1 1	Шутиман	0 0
4. Кадрев	0 0	Донариану	1 1
5. Лозев	1 1/2	Дример	0 1/2
6. Костов	1/2 1/2	Мойсини	1/2 1/2
7. Богданов	0 0	Ботез	1 1
8. Пелтеков	0 1	Митителу	1 0
9. Даскалов	1 1/2	Гаврила	0 1/2
10. Аянски	1 0	Сабо	0 —
		Шутеа	— 1
11. Димова	0 0	Андрееску	1 1
12. Караманова	0 0	Албулец	1 1
	6.5 4=10.5		5.5 8=13.5

За разлика от румънските шахматисти, които се съвзеха и мобилизираха за втория кръг, нашите юноши почнаха да се оплакват не само от душевен смут, но и от физическо неравностойност. Така например девойката М. Димова изживяваше болезнено състезателната треска. Първенецът на гр. Русе Е. Богданов откровено заяви, че както в първия, така и във втория кръг играл като „сомнабул“ (това особено психическо състояние у него бе придружено с кръвотечение от носа). Здравко Кадрев, който постигна добри успехи на софийския полуфинал, също се представи далеч под силата си. През цялото време той не бе в състояние да си даде сметка за лошата си форма.

Смело може да се твърди, че с изключение на участниците от гр. Пловдив никой не се представи съответно на силата си. Наред с тях трябва да споменем К. Караманова, която макар без особена рутина прояви воля за победа и доказа, че със системна и упорита работа може да израстне като добра шахматистка.

По време на партиите пролича подчертаният индивидуализъм на нашите състезатели. Всеки играеше с оглед да представи себе си добре, или да се измъкне от затруднение. Ярък пример за това е случаят с кандидат-майстора А. Коларов. Той беше предволен от постигнатите 75% и не желаше да проумее, че за победата на отбора се изисква максимално напрежение и пълна победа на нашите най-добри състезатели. А. Коларов не отстъпи от своя порочен навик да се огъва по време на борбата, дори и на международна среща, където се залага престижът на родния спорт.

С изключение на Пъдевски никой не прояви достатъчно грижи за анализиране отложените партии на другарите си, а Здравко Кадрев предпочете вместо да анализира собствената си партия, да си поспи.

Липсата на всеотрадна подготовка се отрази до такава степен на физическата и нервна издръжливост на състезателите, че последните изпитваха остра нужда от продължителен сън по време на кръговете.

Всички тези недостатъци се отразиха много и върху дисциплината на отбора.

За избягване на тези недостатъци и слабости в бъдеще считаме за належащо да се стремим към постигане на максимална мобилизация на нашите състезатели пред срещите ни с чужди отбори. Всяко участие на наш отбор в международна шахматна проява е обречено предварително на неуспех, ако подценяваме противника. Настроението за леки победи у някои действа демобилизираще и разложително за голяма част от участниците. Прекомерната самоувереност води до разочарования и поражения. Резултатът от втория кръг на шахматната ни среща с румънските юноши е красноречиво доказателство за пакостната роля на демобилизацията.

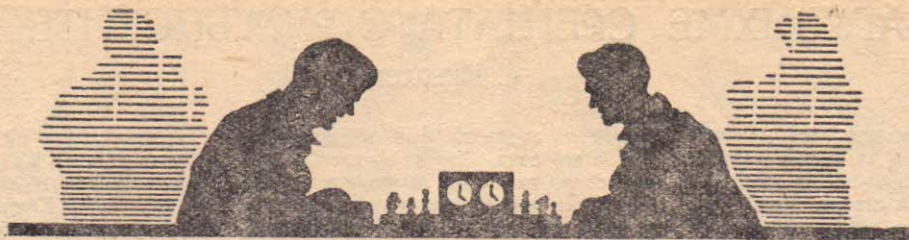
Наред с опасността от подценяване на противника страхът и голямото съмнение от собствените си възможности действуват сковващо на творческата мисъл.

Време е да се вземат по-сериозни мерки от всички изтъкнати шахматисти за планова и системна целогодишна работа, с осъществяването на което не само ще повишат своето шахматно майсторство, но и ще постигат многостранно развитие — по-голяма физическа, нервна и психическа устойчивост. Отдел „Шахмат“ и РСШ посредством държавния треньор трябва да осигурят правилни указания и контрол върху работата по целогодишен план.

Свикването на състезателите в лагер-школи за напред трябва да бъде придружено с изготвяне на добре обмислени програмни занимания, които да се осъществяват до край.

Друга належаща мярка е провеждане на курс за девойки през зимния сезон. Крещяща е нуждата от популяризиране на шахмата сред девойките. Този е пътят за изигане на талантивите и подготвянето им за успешна борба на международни юношески състезания. С това ще се обезпечи до голяма степен и развитието на шахмата сред жените в бъдеще.

По пътя на повседневната упорита работа за изкореняване слабостите на нашите изтъкнати състезатели и издигане на млади, надеждни шахматисти и шахматистки, българският шахмат ще върви към решителни успехи.

И П И А И Р П Т Г И И И И И

№ 68. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА ПЪДЕВСКИ ЧОКЪЛТЕА

мач на юношеските отбори между НР Румъния и НР България — Букурещ, 1953 г.

Обяснения от Н. Пъдевски

1. e2-e4	c7-c5
2. c2-c3	...

На московския шампионат през 1938 г. сега покойният майстор Зубарев, влияйки се от някои партии на Алехин, игра в няколко партии хода 2. c3. На нашето VI Републиканско първенство този вариант се появи отново, имайки голям успех в няколко партии на Мечкаров с едно значително усилнение — Ка3, силата на който ход изпъква най-ярко в партията Мечкаров—Андреев (виж „Теоретически преглед на VI Републиканско първенство—кн. I на „Шахматна мисъл“ от 1952 г.) Оттогава вариантът с 2. c3 се среща често по нашите турнири.

2. . . .	d7-d5

Друга възможност, която трябва да се препоръча на черните, е 2. . . Kf6 и след 3. e5 Kd5 4. d4 e6 5. Kf3 cd 6. cd d6 7. Kc3 K:c3 8. bc Kc6 белите имат две възможности.

А. 9. Ob5 — (даден с удивителна в партията Мечкаров—Минев в по-горе-посочената статия) 9. . . Da5! (Значително по-силно от хода на Минев 9. . . Od7) 10. O:c6+ bc 11. O—O (Пак с удивителна от Мечкаров и оценка „с голямо преимущество за белите“, но продължавайки с още един ход анализа, а именно 11. . . d5, намерено от първо-разредника Богданов от Русе, се вижда, че значително преимущество имат черните).

Б. 9. ed O:d6 10. Od3 O—O 11. Dc2 h6 12. O—O (Интересно е и 12. h4) 12. . . e5 — с добра игра у черните (партия Сапунов—Пъдевски, Студентско първенство 1953 г.)

3. e4:d5	Dd8:d5
4. d2-d4	e7-e5

Нова възможност за черните. Но най-добре е простото развитие, напр.: 4. . . Kf6 5. Kf3 Kc6 6. Oe2 e6 7. Ka3! Dd8 8. Kc2 Oe7 9. O—O O—O 10. dc O:c5 11. D:d8 T:d8 12. Oe3 O:e3 13. K:e3 b6 (Минев—Пъдевски, Студентско първенство 1953 г.)

5. d4:e5	Dd5:e5+
6. Of1-e2	Kg8-f6

Значително по-слабо е 6. . . Og4, тъй като след 7. Oe3 O:e2 8. K:e2 Kf6 9. Kd2 освен големия превес в развитието на белите се явяват и силни заплахи.

7. Kg1-f3	De5-c7
8. O—O	Of8-e7
9. Kb1-a3!	...

Появява се ходът Ka3, за който вече говорихме. Сега черните трябва да възпрепятствуват Ka3—b5 чрез 9. . . a6, но и тогава белите получават добри възможности: 10. Kc4 b5 (иначе белите ще играят a4) 11. Ke3 O—O 12. a4 b4 13. cb cb 14. Od2! Oe6 15. Kd4 с преимущество.

9. . . .	O—O
10. Ka3-b5	Dc7-b6
11. a2-a4!	Kb8-c6
12. Oc1-f4!	Tf8-d8
13. Dd1-c2	Kf6-d5
14. Of4-g3	Oc8-e6

Въпреки че черните успяха да се защитят от главната заплаха Oc7 и Kc7 и завършиха развитието си, стесненото положение на дамата им и безобидният кон на d5, който макар и централизиран има единствената задача да охранява пункта c7, позволяват да се види известно предимство у белите. Прогонването на белия кон чрез a6 създава нова заплаха — Ka3—c4.

15. Ta1-d1	Td8-d7
16. Td1-d2	a7-a6
17. Kb4-a3	Db6-d8

Твърде пасивно отстъпление на познатия ни със своята агресивна игра румънски шампион. Чрез 17. . . Kf6 трябва да се опита да се разрези напрежението по пътя на смените.

18. Tf1-d1	Dd8-e8
19. Ka3-c4	Oe7-f6?

Една на пръв поглед малка грешка. Черните трябва да защитят полето e5. Но защищавайки го по този начин, те отслабиха не по-малко важното поле d6. Необходимо беше 19. . . f6!

20. Oe2-d3	g7-g6
21. Od3-c4	Kc6-e7

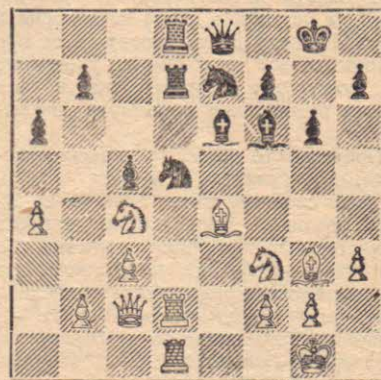
На 21. . . Kd5—e7 след 22. T:d7 O:d7 23. Kd6 черните губят най-малко пешка.

22. h2-h3!	...

Главно психологически ход. Виждайки, че ходът 22. Kd6 не дава нищо добро, след 22. . . Df8! 23. O:d5 O:d5 24. T:d5 K:d5 25. T:d5 Oe7 белите

играха хода 22. h3!, отказвайки се даже от такава възможност, каквато дава 22. Od6 с главен вариант 22. . . b5 23. O:e7 D:e7 24. Kce5 с преимущество. Сега нервното напрежение и бдителността на противника изглежда намаляха и той спокойно продължи „усилването“ на позицията си в центъра.

22. . . .	Ta8-d8

23. Kc4-e5	Of6:e5
24. Kf3:e5	Td7-d6
25. Ke5-d3!	...

Печеливш ход. На 25. . . Tc6 ще последва 26. Kf4.

25. . . .	f7-f5
26. Og3:d6	...

Още по-просто печелеше 26. Of3.

26. . . .	f5:e4
27. Kd3:c5	...

Тук наново се яви още един път към победа чрез 27. O:e7 ed 28. D:d3.

27. . . .	Td8:d6
28. Kc5:e4	Td6-d8?

Решителна грешка. Черните можеха да продължат съпротивата, играейки 28. . . Tc6, в който случай белите имат избор — да приведат партията към положение дама и две пешки у белите срещу три леки фигури посредством 29. Kf6+, или да продължат атаката посредством 29. Db3!

29. Ke4-f6+	

Черните се предават.

№ 69. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА
(Вариант Земиш)

ДАСКАЛОВ ЗАХАРИЕВ

Полуфинал VIII Републиканско първенство — Лом, 1952 г.

Обяснения от Ем. Карастойчев

1. d2-d4	Kg8-f6
2. c2-c4	g7-g6
3. Kb1-c3	Of8-g7
4. e2-e4	d7-d6
5. f2-f3	0-0
6. Oc1-g5	...

След направения ход на белите, не може 6... e5? поради 7. de de 8. D: d8 T: d8 9. O: f6 O: f6 10. Kd5 и черните губят качество. Възможно е 6... h6 7. Oe3 e5 8. d5 e6 9. Dd2 Цh7 10. g4 Ke8 със солидна позиция. Най-точно е продължението, избрано в партията, с което, без да се създават обекти за атака на противника, без забава се предприема необходимото давление върху центъра.

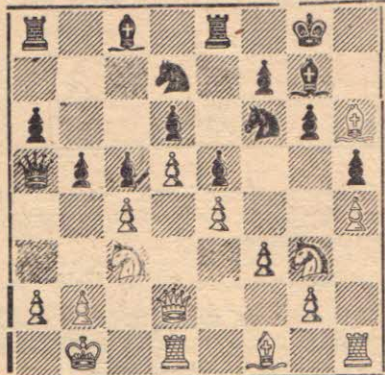
6. ...	c7-c5
7. d4-d5	Tf8-e8
8. Dd1-d2	e7-e6
9. 0-0-0	...

Дотук както в партията Минев—Кайкамджозов, VII Обшостудентско първенство 1953 г., която продължи 9. de fe 10. 0-0-0 Da5 11. Цb1 Kc6 12. Kb5 Db6 13. K: d6 Td8 с инициатива за черните. В партията Петросян — Борисенко, XVIII първенство СССР, черните продължиха 9... O: e6 10. Od3 Kc6 11. Ke2 Ke5 също с инициатива. Даскалов разрешава мителпешен проблем по-целесъобразно и по-добре. Неговият план е ясен — недопускане инициатива в центъра, поддържане на напрежението и ориентирание към царския фланг.

9. ...	Dd8-a5
10. Цc1-b1	a7-a6
11. Kg1-e2	e6-e5

Черните са в затруднение. Поддържането на напрежение в центъра спира и затруднява развитието. На 11... Kbd7 ще последва 12. de fe 13. D: d6 a на 11... b5 12. de O: e6 13. O: f6 O: f6 14. Kd5 Dd8 (14... Od8 15. Kf6+) 15. K: f6 D: f6 16. D: d6 с преимущество. Към същото положение се свежда и продължението 11... ed 12. O: f6 O: f6 13. K: d5.

12. h2-h4!	b7-b5
13. Ke2-g3	h7-h5
14. Og5-h6	Kb8-d7?

Правилно беше 14... Oh8.

15. Kg3-f5!	...

Великолепна жертва на фигура. Поради двойната заплаха на „g7“ и „d8“ приемането ѝ е задължително. На 15... Of8 16. O: f8 gf!! 17. Oh6! (не 16. O: d6 Db6 18. Dh6 D: d6 19. Th3 f4) и на принудения отговор 17... Цh7 18. e4 белите имат атака плюс материалната печалба. Не може и 15... b4 16. Ke2 O: h6 16. D: h6 gf 18. Kg3!

15. ...	Og7: h6
16. Dd2: h6	g6: f5
17. e4: f5	...

Важна брънка във веригата от атакуващи ходове и матови заплахи. Към заплахата Th1—h3—g3, насочена пряко срещу царя, се прибави и втората заплаха Kc3—e4—d6, подкопаваща стабилността на отбранителната линия в центъра. Към неясни и сложни продължения водеше 17. Th3 f4 18. g3 Kf8.

17. ...	Kf6-h7
18. Th1-h3	Цg8-h8
19. Kc3-e4	f7-f6

Необходимост. Коят не трябва да се допусне на „g5“. В случай на 19... Tg8 20. Kg5 Tg7 21. Tg3 черните не могат да се освободят от матовата мрежа, освен с цената на материални загуби.

20. Ke4: d6	Te8-e7
21. Th3-g3	Kd7-f8
22. Dh6: h5	Da5-c7
23. Kd6-e4	Te7-g7

Размяна на силния атакуващ тур със слабия защитаващ. Но тъй като белите достигнаха материално изравняване, на 23... Dd7 (или даже 23... Tf7) сами могат да предизвикат размяна посредством 24. Dg4 Tg7 25. D: g7+ D: g7 26. T: g7 Ц: g7 и след 27. g4 черните не могат да избягнат нови материални загуби на дамския фланг.

24. Tg3: g7	Цh8: g7
25. g2-g4	Oc8-d7
26. g4-g5	...

Пробив. Заплашва 27. g6 с печалба на фигура и същевременно парира угрозата 26... Oc8.

26. ...	f6: g5
27. f5-f6+	Цg7-g8
28. h4: g5	Od7-f5
29. Of1-h3	...

Включена е и последната неразвита досега фигура. След 29... Og6 30. Dh6 Td8 31. d6 Df7 32. d7! черните ще изпаднат в цугцванг, тъй като на 32... K: d7? ще последва 33. Oe6! Офицерът на h3 би играл също активна роля при предвижването на пекшата „d5“ и след 29. O: e4+.

29. ...	Dc7-c8
30. g5-g6	Kh7: f6?

Накрая, след толкова трудности и опасности, черните не издържах. Тук те можах да поставят сериозна задача

на противника си посредством 30... O: e4+! 31. fe K: f6. Ако белите играят 32. D: e5 след 32... D: h3 33. D: f6 Ta7 черните получават контрагра. Също не е добре тогава и 32. Dh6 поради простия отговор 32... Dc7 е последващо 33... Dg7. Правилното разрешение на задачата се състоеше във варианта 32. Dh4 Dd8 и в скрития промеждутъчен ход 33. Th1!, след който черните отново са в безизходност, поради заплахата 34. Oe6+ и 35. Dh8 мат.

След направения ход черните губят фигура и партията фактически завършва.

Последва още.

31. Dh5: f5	Dc8: f5
32. Oh3: f5	Kf6: f4
33. f3: e4	b5-b4
34. Цb1-c2	a6-a5
35. d5-d6	Ta8-d8
36. Td1-d5	...

След 36... d7 черните попадна в цугцванг.

36. ...	Kf8-d7
37. Of5: d7	Td8: d7
38. Td5: e5	...

Черните се предават.

№ 70. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

МАНЕВ

ФИЛЧЕВ

Полуфинал за Републиканско първенство — 1953 г.

Обяснения от Р. Филчев

1. e2-e4	c7-c5
2. Kg1-f3	d7-d6
3. d2-d4	c5: d4
4. Kf3: d4	Kg8-f6
5. Kb1-c3	g7-g6

Черните избират вариант „Дракон“ който въпреки многобройните теоретични изследвания крие все още непроверени от турнирната практика възможности.

6. Of1-e2	Of8-g7
7. Oc1-e3	Kb8-c6
8. Dd1-d2	...

Напълно възможен ход с почти същите достойнства, както и по-често срещаното се продължение 8. Kb3 Oe6 9. f4 0-0 10. 0-0 Ka5 11. Kd4 Oc4 12. Od3 Tc8 13. Df3 a6 14. Tad1 Dc7 15. g4!± (партия Юдович—Рагозин, Москва — 1953 г.)

8. ...	Kf6-g4

Вероятно не най-точното продължение, както показва това една партия на Ботвиник (VIII първенство на СССР 1933 г.), където след 8... Kg4 последвало 9. O: g4 O: g4 10. Kd5! 0-0 11. c4 Od7 12. 0-0±. По-точно е 8... 0-0.

9. Oe2: g4	Oc8: g4
10. f2-f3	...

Неточност. Трябваше 10. Kd5!, преминавайки в позицията от по-горе цитираната партия.

10. . . . Oг4-d7

Сега на 11. Kd5 следва 11. . . Ke5 с контраигра поради затрудняване на хода с2—с4.

11. Kd4 : e6 . . .

Слаб ход, който предоставя на черните не само едно трайно позиционно преимущество в центъра, но и активна контраигра по линията „b“. Необходимо бе укрепяването в центъра посредством 11. Kc3—e2 или 11. 0—0.

11. . . . b7 : c6
12. Oe3-d4 . . .

Нова неточност. Трябваше 12 0—0.

12. . . . f7-f6!

Избягва не само размяната, но и евентуалната угроза в подходящ момент от e4—e5.

13. Od4-e3 . . .

По-добре е 13 0—0 или 13. Td1.

13. . . . 0-0

Черните не се опасяват вече от размяна на офицерите, тъй като заплахите им по линията „b“ чрез Dб6 и Tb8 и солидният център са достатъчна гаранция за неуспеха на фланговата атака на белите.

14. 0-0-0 . . .

Погрешен план за атака. За препоръчване е по-предпазливото 14. 0—0, след което царят би бил сравнително на по-безопасно място.

14. . . . Dd8-a5
15. h2-h4 Tf8-b8
16. a2-a3 . . .

С идея да се предложи размяна на дамите.

16. . . . Od7-e6

Заплашва 17. . . T : b2!

17. Td1-g1 Oe6-c4

Отнема полето „e2“ за бягство на царя.

18. Dd2-d4? . . .

Фатална грешка. Следва бърз разгром, тъй като белите са беззащитни от двойната угроза f6—f5 и T : b2! Обязателно трябваше да се играе 18. Kbl Dаb7.

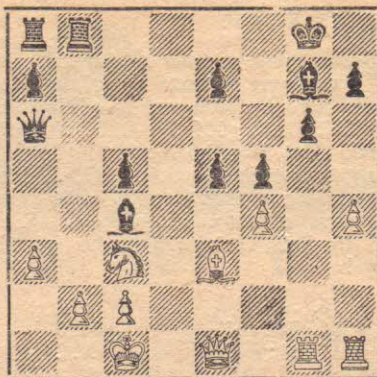
18. . . . Dаb-a6!
19. f3-f4 f6-f5
20. e4-e5 c6-c5
21. Dd4-d1 d6:e5
22. Dd1-e1 . . .

Пази коня предвид разкриването на диагонала a1—h8.

22. . . . Tb8 : b2!
23. O:c3 : c5 . . .

Турът не може да се вземе поради 23. . . Tb8+ 24. Cc1 D : a3+ 25. Cc1 Td7+ и белите губят.

Положението след 22. Dd1—e1

23. . . . Ta8-b8

Уороза 24. . . Od3!

24. Oc5-b4 Tb2 : b4!
25. a3 : b4 Da6-a3
26. Cc1-d2 e5 : f4
27. Kc3-d5 Og7-c3+!

Интересен финал, в който в практическа партия се осъществява задачната тема „отвлечение“.

Белите се предават, тъй като на 28. K : c3 следва 28. . . Td8+.

№ 71. НОВОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

ЯКОВЛЕВ ИВАНОВ

Ломски полуфинал — 1953 г.

Обяснения от Е. Яковлев

1. d2-d4 Kg8-f6
2. Kg1-f3 e7-e6
3. e3-e3 b7-b6
4. Of1-d3 Oc8-b7
5. 0-0 c7-c5
6. c2-c4 . . .

По-точно беше Kbd2 с примерно продължение: 6. . . Kc6 7. c3 Oe7 8. e4 cd 9. K : d4 0—0 10. De2 Ke5 11. Oc2 Dc8 12. f4 Oa6 13. Dd1 Kc6 с многообещаваща игра за белите.

6. . . . Of8-e7
7. Kb1-c3 Kb8-c6
8. a2-a3 . . .

Белите предотвратяват хода 8. . . Kb4, който в същност не е заплаха, тъй като на него белите могат да отговорят просто 9. Ob1 и черният кон на b4 остава неудачно разположен.

8. . . . d7-d5
9. c4 : d5 Kf6 : d5

По-добре беше 9. . . ed и белите трудно можеха да осъществят предвиждането e3—e4, който ход е необходим за по-нататъшното развитие на белите.

10. e3-e4 Kd5-c7
11. d4 : c5 . . .

В резултат на своя шести ход c4 белите не могат да одържат пешката на d4 и затова я разменят.

11. . . . Oe7 : c5?

Грешка. След този ход белите завладяват инициативата. Правилно беше:

11. . . f3c и при 12. Oe3f0—0** (He fe добро 12. . . e5 поради 13. Dб3 Tb8 14. Oc4 и белите завладяват пункта d5) с пълноправна игра за черните.

12. Oc1-f4 0-0
13. Ta1-c1 Ta8-c8
14. b2-b4 Oc5-d4

Последния си ход черните изиграха след 45-минутно обмисляне, но той, изглежда, не е най-добрият. По-упорита защита даваше 14. . . Oe7, макар че и тогава позицията на белите е по-добра — напр. : 15. De2 Kd4 16. De3 K : f3+ 17. D : f3 и инициативата им непрекъснато нараства.

15. Kf3 : d4 Kc6 : d4
16. Dd1-g4 Kd4-c6?

Заслужаваше внимание 16. . . f5 17. ef ef 18. Dg3 Ke6 19. Oe5 f4 20. Dg4 f3 21. Dh5 Kg5 22. Tfd1 — с много остра игра

17. Tf1-d1 Dd8-f6
18. Dg4-g3 . . .

По-силно беше 18. Og5 De5 19. f4 Dd4+ 20. Cc1 и черните нямат задължителна защита от различните угрози. Белите играха последния си ход, за да предизвикат отслабване на полето d5, което е нужно за белия кон, но при точна защита на черните тази маневра едва ли би се увенчала с успех.

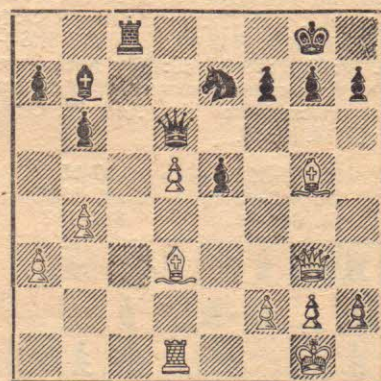
18. . . . e6-e5
19. Kc3-d5 Kc7 : d5
20. Of4-g5 Df6-d6
21. e4 : d5 Kc6-e7

Тука черните са вече в силен цайт-нот.

22. Tc1 : c8 . . .

Разбира се, не върви 22. O : h7+ Ц : h7 23. Dh4+ Cg8 24. O : e7, поради 24. D : d5 25. Dg4 T : c1 26. T : c1 Te8 27. Of6 D : g2 с вероятно реми.

22. . . . Tf8 : c8

Правилно беше K : c8. Черните играят на уловки, разчитайки на дадения по-горе вариант.

23. f2-f4 f7-f6

Черните вече нямат добра защита. По-нататъшното развитие на партията не се нуждае от коментари.

24. f4 : e5
25. O d3 : h7+
26. Dg3-h4+
27. Og5 : e7
28. Dh4-h3
29. Td1-f1!
30. d5-d6
- f6 : e5
Цг8 : h7
Цh7-g8
Dd6-g6
Tc8-c2?
Tc2-c8

Предава се.

№ 72. ЗАЩИТА НИМЦОВИЧ

П. ИВАНОВ

МАНЕВ

Ломски полуфинал — 1953 г.

Обяснения от П. Иванов

1. d2-d4 Kg8-f6
2. c2-c4 e7-e6
3. Kb1-c3 Of8-b4
4. e2-e3 0-0
5. Of1-d3 . . .

Или 5. Ke2 d5 6. a3 Oe7 7. cd ed 8. g3 и т. н. — с равна игра.

5. . . . b7-b6

Обикновено тук се играе 5. . . c5 6. Ke2 d5! 7. 0-0 Kc6 8. cd ed 9. dc O : c5 10. a3 Oe6 11. b4 Od6 и т. н. — с равенство. Ходът в текста дава също задоволителна игра за черните.

6. Kgl-e2 Oc8-b7
7. 0-0 d7-d5
8. a2-a3 Ob4-d6

В това положение този ход дава по-добри възможности, отколкото шаблонното 8. . . Oe7.

9. Ke2-g3 Kb8-d7
10. Dd1-e2 c7-c5
11. c4 : d5 . . .

Тази размяна в центъра белите свързват с конкретен план за атака на царския фланг.

11. . . . Kf6 : d5

Сега или на следващия ход не е за предпочитане 11. . . ed, тъй като белите получават пункта f5,

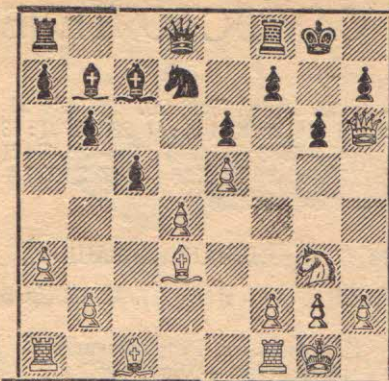
12. Kc3 : d5 Ob7 : d5
13. e3-e4 Od5-b7
14. e4-e5 Od6-c7
15. De2-h5 . . .

Дотук фактически всичко беше формирано. Само на предишния ход черните можеха да отстъпят с офицера на e7, но то беше явно по-слабо, тъй като сега центърът на белите е нестабилен, а това създава големи затруднения при воденето на фланговата атака.

15. . . . g7-g6

Сега белите печелят фигура за три пешки. Другата основна защита беше 15. . . f5 (Съвсем слабо е 15. . . h6 16. O : h6) със следното примерно продължение: 16. Oc4! De8! 17. Dh3 (Със заплаха K : f5) 17. . . Цh8! (Най-добре. По-слабо е 17. . . g6 18. Ke2 Tf7 19. Kf4 Kf8 20. Db3 Te7 21. d5! и т. н.) 18. Ke2 cd 19. K : d4 O : e5 20. K : e6 Tf6 21. Kg5 и т. н. с остра игра и приблизително равни шансове. В този вариант вероятно по-добри изгледи дава на белите 19. f4 (вместо K : d4) с последващо K : d4 и т. н.

16. Dh5-h6 . . .

16. . . . Kd7 : e5

Единствено срещу заплахите 17. Kh5 и 17. Og5.

17. Kg3-h5 Ke5-f3+
18. g2 : f3 Dd8 : d4
19. Od3-c2 Ob7 : f3
20. Kh5-g3 Ta8-d8
21. Dh6-e3 Of3-b7
22. De3 : d4 c5 : d4?

След този ход белите завладяват инициативата, което в тази позиция има решаващо значение. Правилно беше: 22. . . T : d4 23. Oe3 Td7 24. Tad1 Tf8 и т. н. — с приблизително равни шансове, тъй като практически белите много трудно могат да реализират фигурата.

23. Oc1-h6 Ob7-a6

Единствено. Ако 23. . . Tfe8, то 24. Oa4 Te7 25. Og5 с печалба на качество.

24. Tf1-d1 Tf8-e8
25. Kg3-e4! Oc7-e5
26. Oh6-g5! Td8-c8
27. Oc2-a4 b6-b5
28. Og5-f6! b5 : a4
29. Of6 : e5 Te8-d8

Против заплахите Kf6+ или Kd6 нямаше друга защита.

30. Ke4-f6+ Цг8-g7
31. Kf6-e4+ . . .

Повторенията на ходовете се обясняват с крайния цайтнот, в който се намираха белите.

31. . . . Цг7-g8
32. Oc5 : d4

След загубата на централната пешка ендшпилът е явно безнадяжен. В партията последва още: 32. . . Ob7 33. Kf6+ Цг7 34. Kg4+ Цг8 35. Kf6+ Цг7 36. Oc3! T : d1+ 37. T : d1 T : c3 38. bc Ц : f6 39. Td7 Od5 40. T : a7 Ob3 и черните се предадоха.

№ 73. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

КОХ

МЮЛЕР

Втора партия от мача за първенство на ГДР — 1952 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. e2-e4 c7-c5
2. Kgl-f3 Kb8-c6
3. d2-d4 c5 : d4
4. Kf3 : d4 Kg8-f6
5. Kb1-c3 d7-d6
6. Oc1-g5 e7-e6
7. Dd1-d2 . . .

Белите избират варианта Раузер, водещ към остра игра.

7. . . . Of8-e7

Друга много популярна система срещу избираня от белите вариант е 7. . . a6 8. 0-0-0 h6 9. Of4 Od7.

8. 0-0-0 0-0
9. f2-f4 . . .

Практиката показва, че белите получават добри шансове след 9. Kb3, тъй като ходът в текста дава възможност на черните да облекчат защитата чрез размени.

9. . . . Kc6 : d4
10. Dd2 : d4 Dd8-a5
11. Of1-c4 . . .

Този ход дава възможност на черните да изравнят играта. Правилният план на белите е показан от Каминшов още в 1949 г. — 11. Цb1! Td8 12. Dd2! (със заплаха 13. Kd5) 12. . . Dc7 13. De1 и т. н.

11. . . . h7-h6
12. Og5-h4 a7-a6?

Сериозна грешка. Задължително беше 12. . . e5! с пълноправна игра.

13. e4-e5! . . .

Това черните недовидяха. На 13. . . de 14. fe Td8 следва 15. ef! T : d4 16. fe T : d1+ 17. T : d1 Od7 18. T : d7 и белите имат всички шансове за печалба. Следователно не остава нищо друго освен :

13. . . . d6 : e5
14. f4 : e5 Oe7-c5
15. Dd4-f4 Kf6-d7
16. Td1-d3! . . .

Белите не се съблазняват от ефектното 16. Ke4 K : e5 17. Kf6+ gf, тъй като връщайки фигурата 17. . . Oe7 18. O : e7 Kg6 19. Dg3 Te8 черните запазваха възможности за защита.

16. . . . b7-b5
17. Oc4-b3

Не върви 17. Tg3 bc 18. D : h6, поради 18. . . Oe3+ 19. D : e3 D : e5 и черните излизат сухи от водата.

17. . . . Da5-c7
18. Th1-e1 Oc8-b7
19. Td3-g3 Цг8-h7

Вече няма защита. На 19. . . Цh8 следва също ходът в текста, а не се виждат други защити от 20. D : h6.

20. Kc3-e4 . . .

И последните резерви се включват в атаката. Сега не може да се вземе нито на e5, понеже се губи фигура, нито на e4 поради 20. . . O : e4 21. T : g7+!! Ц : g7 22. Of6+ Цh7 23. D : e4+ Цg8 24. Dg4+ и 25. Dg7x

20. . . . Oc5-d4
21. Oh4-f6! . . .

Черните се предават. Не се вижда никаква защита срещу грозещия мат. На 21. . . gf следва просто 22. Th3, а на 21. . . K : f6 22. K : f6+ gf (22. . . Цh8 23. Th3 и 24. T : h6+) 23. Th3. В случай че черните не приемат жертвата и се защитят чрез 23. . . Tg8 (23. . . g6 24. D : h6+), то към мата води втора изящна жертва — 23. Kg5+ Цh8 (23. . . hg 24. Th3+) 24. K : f7+ Цh7 25. T : g7! Белите използваха много енергично грешката на черните на 12-я ход. Една образцово проведена атака!

